Vlaams Parlement

stuk **1421** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 13 februari 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende dopingpreventie en -bestrijding in de sport

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Paul Delva

verzendcode: CUL

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:
de heer Paul Delva, mevrouw Els Kindt, de heren Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Chris Janssens, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:
de heer Ludwig Caluwé, de dames Vera Jans, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Jan Penris, Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Jan Roegiers;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Stukken in het dossier:
1421 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media besprak op 9 februari 2012 het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende dopingpreventie en -bestrijding in de sport.

1. Toelichting door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Situering

Minister *Philippe Muyters* wijst erop dat het samenwerkingsakkoord past in het streven naar een efficiënter en intensiever georganiseerde samenwerking, afstemming en coördinatie van het beleid inzake dopingbestrijding binnen België.

Dit vereist in eerste instantie een herziening van het bestaande samenwerkingsakkoord Medisch Verantwoord Sporten uit 2001, dat gedeeltelijk overbodig maar vooral ontoereikend is geworden. Dat samenwerkingsakkoord is overbodig omdat de afspraken die destijds werden gemaakt nu op internationaal niveau worden geregeld. Het gaat daarbij om zaken als een identieke procedure betreffende de monsterneming, het vervangen van strafsancties door tuchtsancties, een identieke verboden lijst en de erkenning van de analyses van bepaalde internationale laboratoria. Het samenwerkingsakkoord is ontoereikend, omdat de inwerkingtreding van de WADA-code de gemeenschappen tot nieuwe vormen van coördinatie noopt, als men wil vermijden dat sporters van hetzelfde niveau of actief in dezelfde competitie in België aan verschillende regels onderworpen worden.

Vandaar dat Vlaanderen de leiding heeft genomen om in overleg met de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en, wegens de gezondheidsaspecten die hier ook in zitten, met Brussel, een nieuw samenwerkingsakkoord uit te werken. Intergemeenschappelijke coördinatie is op twee punten zeer belangrijk. In eerste instantie is dat het gegeven dat een sporter van nationaal of internationaal niveau moet onderworpen worden aan de regels van de WADA-code. Voorts moet duidelijk zijn wie van deze zogenaamde elitesporters zijn/haar verblijfsgegevens, de 'whereabouts', moet meedelen teneinde hem of haar buiten wedstrijdverband aan een onaangekondigde dopingcontrole te kunnen onderwerpen.

Het voorliggend akkoord werd ondertekend door de negen verantwoordelijke ministers op 9 december 2012 en kwam tot stand in nauw overleg en met de medewerking en goedkeuring van de VSF, de Franstalige Sportfederatie AISF en het BOIC. Binnen de internationale strijd tegen de doping blijven het IOC en de verschillende nationale olympische comités immers een belangrijke partner in de strijd tegen doping.

Inhoud

De minister merkt voorts op dat er in het voorliggend ontwerp twee grote blokken zijn: wat is een elitesporter en wie moet welke verblijfsgegevens invullen?

Een elitesporter is elke sporter wiens sportdiscipline onder de bevoegdheid valt van een sportvereniging erkend door het IOC en die voorkomt in de lijst die als bijlage bij het samenwerkingsakkoord is gevoegd en die aan een of meerdere van de volgende criteria voldoet:
– hij maakt deel uit van de internationale doelgroep van zijn sportfederatie;
– hij beoefent zijn sport als voornaamste bezoldigde activiteit, in de hoogste categorie of de hoogste nationale competitie van de betreffende discipline;
– hij is geselecteerd voor of heeft in de voorbije twaalf maanden deelgenomen aan minstens één of meer van de volgende evenementen in de hoogste competitiecategorie van

de desbetreffende discipline: Olympische Spelen, Paralympische Spelen, Wereldkampioenschappen, Europese Kampioenschappen;
– hij neemt deel aan een ploegsport in een competitie waarvan de meerderheid van de ploegen die aan de competitie deelnemen, bestaat uit sporters die worden bedoeld in de vorige punten.

Deze definitie komt in grote lijnen overeen met de huidige Vlaamse definitie van elitesporter, maar er zijn toch enkele verschillen die een decreetswijziging noodzakelijk maken. Zo wordt 'internationaal niveau' nu 'internationale doelgroep' en wordt 'hoofdactiviteit' vervangen door "voornaamste bezoldigde activiteit in de hoogste categorie of de hoogste nationale competitie van zijn sportdiscipline". Een derde punt van verschil is dat "gepreselecteerd of geselecteerd voor deelname aan OS, WK of EK" wordt geherformuleerd als "geselecteerd voor of in de laatste twaalf maanden deelgenomen aan OS, WK of EK". Een vierde verschil is de wijziging van "competitie waarvan de meerderheid bestaat uit elitesporters" in "competitie waarvan de meerderheid van de ploegen die aan de competitie deelnemen bestaat uit elitesporters".

Inzake het opgeven van verblijfsgegevens, zorgt het samenwerkingsakkoord voor een grote omwenteling. In Wallonië en Brussel zal dit akkoord ertoe leiden dat het aantal elitesporters die hun 'whereabouts' moeten meedelen stijgt van 0 naar ongeveer 100. In Vlaanderen daalt dat aantal van 700 naar ongeveer 170. Deze aantallen zijn vergelijkbaar met omringende landen. Daarnaast zal er in de toekomst ook een onderscheid gemaakt worden tussen elitesporters die al hun verblijfsgegevens moeten melden, en elitesporters die slechts een aantal of geen verblijfsgegevens moeten meedelen.

Elitesporters die verblijfsgegevens moeten opgeven, vormen de nationale doelgroep. Elitesporters die al hun verblijfsgegevens moeten opgeven, vormen de geregistreerde nationale doelgroep. Het onderscheid tussen verschillende soorten elitesporters wordt ingevoerd omdat doping buiten competitie niet bij alle sporten effectief en dus realistisch is en omdat in sommige sporten de atleten gemakkelijk te vinden zijn, ook buiten competitie, voor een onverwachte dopingcontrole. Het hoofddoel blijft het bestrijden van doping. Daarom moeten ook onverwachte controles buiten competitie mogelijk zijn, maar met zo weinig mogelijk administratieve lasten voor de sporter.

De elitesporters zullen worden ingedeeld in vier categorieën. Categorie A bestaat uit elitesporters die een individuele olympische discipline beoefenen en meestal niet op een gemakkelijk lokaliseerbare plaats trainen: wielrenners, triatleten en langeafstandslopers bijvoorbeeld. De sporters in deze categorie moeten het uur en de locatie van de competities en trainingen doorgeven, evenals hun verblijfplaats en per dag minstens één uur waarop ze beschikbaar zijn voor een dopingcontrole, het zogenoemde 'timeslot'. Als de betrokken elitesporter de verplichtingen niet nakomt, kan tegen hem of haar een gemiste controle of aangifteverzuim worden geregistreerd. Drie registraties staan gelijk met een dopingpraktijk.

Categorie B zijn de elitesporters die een individuele olympische discipline beoefenen en regelmatig op een gemakkelijk lokaliseerbare plaats trainen, zoals zwemmers, sprinters en tennissers. Deze sporters zijn verplicht het uur en de locatie van de competities en trainingen door te geven, evenals hun verblijfplaats voor de dagen zonder competitie of training. Als zo'n elitesporter die verplichtingen inzake verblijfsgegevens niet nakomt, kan de bevoegde akkoordsluitende partij de sporter opnemen in categorie A.

Categorie C bestaat uit elitesporters die een olympische ploegdiscipline beoefenen, zoals voetbal, basketbal of volleybal. Daar is de ploegverantwoordelijke verplicht de belangrijkste verblijfplaats van de elitesporters door te geven, evenals alle ploegactiviteiten, zoals wedstrijden en trainingen. Als die verplichtingen niet worden nageleefd, kan de bevoegde

akkoordsluitende partij één of meerdere elitesporters van de betrokken ploeg in categorie A of B opnemen. Categorie D ten slotte is de groep van elitesporters die een olympische discipline beoefenen die niet dopinggevoelig is buiten competitie en waarvoor dus geen verblijfsgegevens moeten doorgegeven worden. Het gaat daar om sporten als paardrijden en boogschieten.

De verdeling van de verschillende sportdisciplines over de verschillende categorieën gebeurde op basis van een wetenschappelijke studie aangeleverd door het BOIC, en met medewerking en goedkeuring van de sportfederaties.

Naast een gemeenschappelijke definitie van elitesporter en nationale doelgroep, bevat het samenwerkingsakkoord nog een aantal bepalingen die ervoor zullen zorgen dat de gemeenschappen nauwer kunnen samenwerken voor dopingbestrijding en meer specifiek de controles buiten competitie. Het gaat hier onder meer over het gebruik van ADAMS, toegang tot de gegevens van elkaars elitesporters, het eventueel erkennen van elkaars controleartsen enzovoort.

De minister is ervan overtuigd dat hiermee een belangrijke stap wordt gezet in de richting van een goede dopingcontrole, die voor de sporter veel vriendelijker is, zeker op administratief vlak. Belangrijk is ook dat er voor competitiesporten die in België worden georganiseerd, een gelijkberechtiging komt van de Belgische sporters. De minister beijvert er zich tevens voor om op Europees en internationaal gebied zoveel mogelijk op één lijn te zitten. De geschetste indeling in vier categorieën zou ook op Europees vlak een goede zaak zijn, maar zo ver is het nog niet.

2. Bespreking

De heer *Johan Deckmyn* zegt dat het, met de aanwezigheid van Brussel, in eerste instantie leek alsof er vier gemeenschappen in België zijn. Zoals de minister al aangaf, heeft de betrokkenheid van Brussel echter vooral te maken met de gezondheidsaspecten. Wat de 'whereabouts' betreft, is een vermindering naar een doelgroep van 170 in Vlaanderen een goede zaak op zich, want dat is een veel realistischer aantal dan de vroegere 700. De geschetste indeling in categorieën is inderdaad een belangrijke stap in de richting van een afdoende dopingcontrole.

Het is uiteraard een goede zaak dat er veel aandacht gaat naar dopingpreventie. Een groot probleem is echter de afdwingbaarheid van de dopingregeling. Blijkbaar zijn er te weinig mensen voor het toezicht op de naleving van de regelgeving. Naar aanleiding van de zaak-Contador verklaart Eddy Merckx vandaag in de krant dat de wielersport te veel wordt gecontroleerd, maar misschien is het probleem veeleer dat er bij andere sporten te weinig controle is. Uiteraard staat of valt alles met de middelen die er ter beschikking zijn.

De heer *Peter Gysbrechts* merkt op dat dit samenwerkingsakkoord dringend nodig was. Zoals ook al op andere terreinen is gebleken, is een defederalisering van bevoegdheden niet mogelijk zonder duidelijke afspraken tussen de gemeenschappen. Ook het WADA zou trouwens niet voetstoots accepteren dat elke deelstaat een eigen richting uitgaat. De spreker herinnert in dit verband aan zijn vraag om uitleg (*Vragen* Vl. Parl. 2011-12, nr. 534) over de vermelding van België op de zwarte lijst van het WADA. Een ander gevoelig punt was dat van de privacy van de sporters die hun 'whereabouts' moeten opgeven. De spreker had nog twee concrete vragen, maar de minister is daar ten dele al op ingegaan: Brussel blijft een gevoelig punt en er is duidelijk aangegeven wat onder een elitesporter wordt verstaan. Hij besluit dat Open Vld op de door de minister gevolgde lijn zit en dit ontwerp van decreet dan ook zal goedkeuren.

Mevrouw *Ulla Werbrouck* meldt dat ook de LDD-fractie voor zal stemmen. Het samenwerkingsakkoord is er gekomen na advies van de Raad van State en van de Commis-

sie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, al werd die laatste instelling maar geraadpleegd nadat de Raad van State dat had aanbevolen. Het is positief dat met veel bekommernissen van de Raad van State rekening werd gehouden, waardoor ook de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer een gunstig advies kon uitbrengen. Via dit ontwerp van decreet wordt het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie omgezet in Vlaamse regelgeving. De LDD-fractie staat volledig achter het streven naar een nationaal en uniform antidopingbeleid. Het is bovendien een goede zaak dat door dit akkoord het aantal Vlaams elitesporters die hun 'whereabouts' moeten meedelen, daalt van 700 naar 170.

De minister stelde dat als een elitesporter van categorie B de verplichtingen inzake verblijfsgegevens niet nakomt, de bevoegde akkoordsluitende partij de sporter kan opnemen in categorie A. Waarom wordt daar 'kan' gebruikt en niet 'moet'? Wie zal er dan de beslissing nemen en zal dat op een objectieve, onafhankelijke manier gebeuren? Hoe kan ervoor worden gezorgd dat de sporter zich kan verzetten, of bestaat die mogelijkheid niet? Dezelfde vragen gelden voor een sporter van categorie C die in categorie A of B 'kan' worden opgenomen.

De Raad van State stelt in zijn advies onder meer dat "de in te voeren normen behoorlijk bekendgemaakt (moeten) worden, minstens ten aanzien van degenen waarop die normen van toepassing zullen zijn.". Welke maatregelen zal de minister effectief nemen om die normen betrouwbaar en duidelijk te communiceren aan alle betrokkenen?

Samenvattend stelt de spreekster dat haar fractie zeer tevreden is over het voorgestelde uniforme antidopingbeleid. Zij blijft voorstander van een nultolerantie en hoopt dat alles in het werk zal worden gesteld om overtreders te betrappen. De spreekster hoopt ook dat de administratieve straf niet open staat voor dubbelzinnigheden en dat de federaties er eindelijk ook voor zullen zorgen dat er een beroepsprocedure voor elitesporters komt.

De heer *Paul Delva* is verheugd dat dit ontwerp van decreet er eindelijk is. Hij heeft zelf mee aan deze kar getrokken, enerzijds omdat de strijd tegen doping hem nauw aan het hart ligt, anderzijds omdat samenwerkingsakkoorden tussen gemeenschappen en gewesten hem zeer dierbaar zijn. Met de voorliggende tekst en de toelichting die daarbij is verstrekt door de minister, is duidelijk dat de sterke traditie die in Vlaanderen is opgebouwd inzake dopingbestrijding wordt doorgetrokken naar de andere entiteiten in België. Dat is al een verdienste op zich. Er is overigens geen sprake van vier gemeenschappen: voor Brussel is het de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie die het akkoord heeft gesloten. De spreker sluit zich aan bij het streven van de minister naar een sluitende dopingcontrole, gekoppeld aan een vriendelijker behandeling van sporters en met minder administratieve lasten voor de sporters. Zijn fractie zal dan ook voor het ontwerp van decreet stemmen.

Ook de heer *Steve D'Hulster* vindt dit akkoord een zeer goede zaak. De recente berichtgeving rond de zaak-Contador toont aan dat bij de strijd tegen doping een evenwicht moet worden gevonden tussen een harde en een menselijke aanpak. Het samenwerkingsakkoord beantwoordt aan deze doelstelling, door de administratieve vereenvoudiging en door de afstemming met de andere gemeenschappen. De spreker zal dit initiatief dan ook steunen.

De heer *Kris Van Dijck* wil dit akkoord in een historisch perspectief plaatsen. Vlaanderen was een voortrekker in dit land door reeds in de jaren zeventig een decreet goed te keuren over medisch verantwoord sporten. Met competities op Belgisch niveau waarbij in het noorden van het land controles gebeurden, maar niet in het zuiden, was de situatie niet ordentelijk geregeld en kon er tot op zekere hoogte zelfs van competitievervalsing worden gewaagd. De beoefenaars van bepaalde sporttakken bleven zelfs helemaal weg uit Vlaanderen, om niet het risico op controle te lopen. Ondertussen is er, ook op internationaal gebied, heel wat veranderd. De beslissingen van instanties zoals WADA en TAS worden

steevast druk becommentarieerd, maar kunnen niet worden genegeerd. Ook op politiek gebied is dit akkoord een belangrijk statement: de minister is er immers in geslaagd een samenwerkingsverband op te zetten tussen de drie gemeenschappen van dit land, wat anderen eerder niet gelukt was. Een probleem Brussel is hier niet, want wie in Brussel sport valt ofwel onder de Vlaamse ofwel onder de Franse Gemeenschap. Brussel glipt met andere woorden niet door de mazen van het net. Het komt erop aan dat er transparante regels komen die voor iedereen gelden, zodat iedereen weet waaraan zich te houden. De spreker hoopt dan ook dat bij de stemming zal blijken dat in deze commissie een consensus bestaat over dit akkoord.

De heer *Bart Caron* is het eens met de woorden van lof die al zijn uitgebracht. Het meest kenmerkend is inderdaad dat er een gelijkberechtiging komt van alle sporters in dit land. Die tendens sluit ook naadloos aan bij de essentie van sport: wie een sport beoefent, wil de beste zijn, maar dat moet op een faire manier gebeuren. Dit akkoord zorgt voor een eerlijk systeem. Het is opmerkelijk dat een N-VA-minister erin geslaagd is een samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen te sluiten. Dit toont daarenboven aan dat het samenwerkingsfederalisme kan werken. De spreker wil de minister ook feliciteren met de snelheid van uitvoering, want dit soort samenwerkingsakkoorden zijn vrij complex. Het akkoord beantwoordt blijkbaar aan een maatschappelijke behoefte en het is ook eerlijk door voor een gelijke behandeling te zorgen van de sporters in de verschillende gemeenschappen. Het akkoord is, zoals het hoort, streng maar rechtvaardig. Ook de Groenfractie zal dit decreet met overtuiging goedkeuren.

Minister *Philippe Muyters* is verheugd over de ruime steun voor dit initiatief. Er was in deze commissie al lang vraag naar een dergelijke regeling. Er werd wat tijd voor genomen, maar dat was de moeite waard want het is gelukt om de andere gemeenschappen mee te krijgen op de weg die Vlaanderen wil bewandelen. Terwijl aan de voorbereiding van dit akkoord werd gewerkt, is ook werk gemaakt van een klantvriendelijker behandeling van de sporters. Uiteraard zal er voor de categorieën A tot D, met de federaties maar ook via de Dopinglijn, voor de nodige informatie worden gezorgd, zodat er geen fouten zullen en kunnen gebeuren. Daarom is onder meer morgen al een studiedag gepland met de sportfederaties rond dit thema.

Wat Brussel betreft, moet er rekening mee worden gehouden dat daar een NADO is gevestigd. België is overigens het enige land waar meer dan één NADO is, hier zijn er zelfs vier. Dat ook Brussel bij het akkoord moest worden betrokken, is gezien de preventief gezondheidsgerelateerde materie, dan ook vanzelfsprekend. De vraag werd gesteld of er wel voldoende controles zijn in andere sporten dan de wielersport. Op basis van de resultaten van de controles en inzonderheid van het aantal positieve controles, wordt een agenda opgesteld voor waar en wie zal worden gecontroleerd. Als bij een bepaalde sport blijkt dat er geen of zeer weinig dopinggevallen zijn, moet er weliswaar controle blijven, maar misschien op kleinere schaal dan voor een sport waar geregeld iemand wordt betrapt of waar er problemen bestaan. België is trouwens ook het enige land waar amateur- of niet-elitesporters aan dopingcontroles worden onderworpen, ook buiten competitie.

Met het WADA worden intensieve contacten onderhouden. Die organisatie wordt consequent geïnformeerd en weet dat Vlaanderen hard aan de kar heeft getrokken. De problemen die er op een gegeven moment waren, zaten bij Brussel en de Duitse Gemeenschap. Wat de vragen van mevrouw Werbrouck betreft en inzonderheid het gebruik van de termen ‘kan’ of ‘moet’, is het zo dat ook de Raad van State ‘moet’ heeft aanbevolen. Het werkwoord ‘kunnen’ werd echter gehandhaafd vanuit de overweging dat de mogelijkheid bestaat dat de overtreding wordt weerlegd, maar als de overtreding vaststaat voor een sporter van categorie B of C, is de consequentie een opname in categorie A. Inzake de sportfederaties en de eventuele mogelijkheid van beroep, zegt de minister dat de federaties daar de keuze wordt gelaten omdat er juridisch geen andere mogelijkheid is, maar dat het WADA hen ongetwijfeld op hun verantwoordelijkheid zal wijzen.

De minister meldt tot slot nog dat het samenwerkingsakkoord in de komende weken in een ontwerp van decreet zal worden gegoten voor de elitesporters, het zogenaamde Antidopingdecreet. Voor de amateursporters komt er nadien nog een afzonderlijk decreet, het zogenaamde restdecreet Medisch Verantwoord en Ethisch Sporten.

3. Stemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met dertien stemmen.

Bart CARON,
waarnemend voorzitter

Paul DELVA,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ADAMS	Anti-Doping, Administration and Management System
AISF	Association Interfédérale du Sport Francophone
BOIC	Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité
EK	Europese Kampioenschappen
IOC	Internationaal Olympisch Comité
NADO	National Anti-Doping Organization
OS	Olympische Spelen
TAS	Tribunal Arbitral du Sport
VSF	Vlaamse Sportfederatie
WADA	Wereldantidopingagentschap
WK	Wereldkampioenschappen